

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts „Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība”

Aktualitātes Izglītības procesa vadības kompetenču komponentā

Inguna Arāja

Izglītības procesa vadības kompetenču komponentā tiek īstenotas 3 tālākizglītības programmas izglītības iestāžu vadītājiem un vietniekiem, pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem, vietniekiem un metodiķiem, kā arī pirmsskolas izglītības pedagogiem. Komponentā ir iespēja izvēlēties sev vēlamo kursu saturu no 19 piedāvātajiem variantiem.

Programmu „**Izglītības iestāžu vadītāju profesionālo kompetenču pilnveide**” veido 4 dažādi moduļi:

1. modulis „21. gadsimts izglītībā: iespējas, riski un izaicinājumi” - 6 stundas,
2. modulis „Kvalitātes vadība, izglītības iestādes pašnovērtēšanas process un stratēģiskā plānošana” - 24 stundas,
3. modulis „Cilvēkresursu vadība” - 12 stundas,
4. modulis „Konfliktu vadīšanas un risināšanas nozīme izglītības iestādes kultūras vides veidošanā” - 10 stundas.

Programmas galvenais mērķis ir pilnveidot izglītības iestāžu vadītāju, vietnieku un metodiķu profesionālo kompetenci un atjaunot prasmes šādās jomās: galvenās tendences 21. gadsimta izglītības attīstībā pasaulē un Latvijā, kvalitātes vadība, izglītības iestādes pašnovērtēšanas process un stratēģiskā plānošana, cilvēkresursu vadība, kā arī organizācijas kultūras veidošana un konfliktu risināšana izglītības iestādē. Īpaši saistošs ir 1. modulis „21. gadsimts izglītībā, iespējas, riski un izaicinājumi”. Šis ir programmas obligātais modulis, kas rosina diskusiju par 21. gadsimta tendencēm izglītībā – iepazīties ar vadītāju prasmju ietvaru, inovatīvas skolas konceptu, diskutēt par izglītības pētījumiem Latvijā, salīdzināt ārvalstu pieredzi. Programma ir veidota tā, ka no 52 stundām 10 stundas ir paredzētas darbam e-vidē. Veicot patstāvīgos darbus, kas mudina izmantot gan interneta, gan e-vides resursus un ievietojot tos e- vidē, tiek realizēts viens no projekta mērķiem - kursu dalībnieku IKT prasmju pilnveide. Dalībnieki lasa, pēta ievietotos materiālus, skatās videosižetus, ko veidojuši programmas autori.

Programmas dalībnieki pozitīvi novērtē:

- Apgūstamos tematus, to aktualitāti,
- E-vides materiālus tematu apguvei, to pietiekamību,
- Lektoru darba kvalitāti,
- To, ka izmantotās mācību metodes rosināja aktīvi līdzdarboties u.c.

Kopš 2011. gada augusta, kad projektā tika uzsākta kursu īstenošana, programmu „Izglītības iestāžu vadītāju profesionālo kompetenču pilnveide” ir apguvuši 553 izglītības iestāžu vadītāji un vietnieki.

Kursu norises plānošana šai programmai pamatā notiek sadarbībā ar novadu izglītības pārvaldēm. Izglītības iestāžu vadītāji savā novadā vienojas par vienu no programmas variantiem, tad izglītības pārvaldes atbildīgais speciālists piesaka novada direktoru izvēli un projekts nodrošina visu nepieciešamo, lai kursi varētu notikt tieši konkrētajā novadā. Aicinām arī tās izglītības pārvaldes vai tos novadu tālākizglītības metodiķus, kuri vēl nav izmantojuši šo iespēju, to izdarīt un kopīgas sadarbības rezultātā izveidot tieši novadu pedagogiem un vadītājiem aktuālāko tālākizglītības programmas variantu.

Šajā komponentā tālākizglītības kursi tiek piedāvāti arī **pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem, viņu vietniekiem un metodiķiem**, kuru pamatprogramma sastāv no diviem moduļiem. Programmas kopējais apjoms ir 48 stundas. 1. modulis „Konkurētspējīga pirmsskolas izglītības iestādes vadība” ir paredzēts, lai vadītāji varētu uzlabot prasmi tiesībaktu izmantošanu normatīvo dokumentu izstrādē, izvērtējot savu pirmsskolas izglītības iestādi. Apgūstot 2. moduli „Profesionāla pirmsskolas izglītības iestādes darbības plānošana un nodrošināšana”, dalībnieki pilnveidos pirmsskolas izglītības metodiskā darba kompetenci: izpratīs humānās pedagoģijas filozofisko un metodoloģisko pamatojumu sadarbības veicināšanai pirmsskolā, papildinās izpratni par komandu, komandas darba priekšrocībām un pilnveidos prasmi to vadīt, kā arī pilnveidos zināšanas metodisko pasākumu plānošanā, vadīšanā un izvērtēšanā. Kursu dalībniekiem ir paredzēts darbs arī e-vidē. Viņi ir atzinīgi novērtējuši uzdevumu – izveidot savas pirmsskolas izglītības iestādes vizītkarti „Power Point” prezentācijas veidā, kas vadītājiem noder arī turpmāk, stāstot par savu iestādi jebkurā pasākumā. Ja grupas dalībnieki to akceptē, tad prezentācijas var tikt ievietotas arī e-vidē, lai ar tām varētu iepazīties citi e-vides lietotāji.

Kopš 2011. gada augusta programmu ir apguvuši 300 pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāji, vietnieki un metodiķi.

Programma „**Pirmsskolas izglītības pedagogu profesionālo kompetenču pilnveide**” ir viena no visvairāk pieprasītajām projektā īstenotajām programmām.

Programma sastāv no diviem moduļiem, kopējais stundu skaits ir 36 stundas. 1. modulis ”Pedagoģiskās domas aktualizācija pirmsskolas pedagogu profesionālai pilnveidei” piedāvā dalībniekiem pilnveidot izpratni par pirmsskolas izglītību, analizējot savus personīgos uzskatus par izglītības filozofiju pirmsskolā. Tiek piedāvātas humānās pedagoģijas idejas, kas patlaban ir īpaši aktuālas. Kursu galvenā doma ir rosināt skolotājus mācīties pašiem analizēt savu pieredzi un izstrādāt savu modeli par izglītības filozofiju pirmsskolā, nevis akcentēt metodikas. Pirmsskolas izglītības programmas 2. modulis ir paredzēts sešgadīgo bērnu izglītības programmu saturam un tā īstenošanai, kas sasaucas ar jauno piecgadīgo un sešgadīgo bērnu integrēto mācību programmu. Moduļa saturs ir paredzēts, lai uzlabotu jaunās programmas īstenošanas kvalitāti atbilstoši jaunajām izglītības pamatnostādņēm.

Tie skolotāji, kuri jau ir pabeiguši kursus, atsauksmēs atzinīgi novērtējuši iespēju izvērtēt savus uzskatus un pieredzi, ieraugot to no cita skatu punkta. Viņi ir izvērtējuši savu kompetenci, mācījušies lietot daudzveidīgas integrēšanas iespējas pedagoģiskajā procesā, noteikt paņēmienus bērna radošuma attīstībai, kā arī vērtēšanas metodes mācību un audzināšanas procesā.

Šajā programmā ļoti pieprasīti ir divi varianti, kuros esam iekļāvuši 1. moduli no programmas „Interaktīvās tāfeles rīku izmantošana mācību materiālu sagatavošanā”, jo pirmsskolas skolotāji vēlējas apgūt darbu ar interaktīvo tāfeli. Pirmsskola ir īstais brīdis, lai spēlējoties mācītos, izmantojot interaktīvo tāfeli. Tās pirmsskolas izglītības iestādes, kuras piedalījās pilotprojektā jau lieto interaktīvās tāfeles. Skolotājiem izdales materiāli ir pieejami e-vidē, kurus viņi var izmantot līdz projekta īstenošanas beigām.

Uz šo brīdi pirmsskolas izglītības pedagogu programmu ir apguvuši 954 dalībnieki.

Katrai programmai ir izstrādāts arī izdales materiālu komplekts tipogrāfiski iespiestas brošūras veidā. Tas ir veidots tālākizglītības kursu dalībniekiem, lai sniegtu īsu ieskatu par visu programmu, nodrošinātu dalībniekus ar paredzētajiem izdales materiāliem, kas tiks izmantoti kursu norises laikā, kā arī tiek piedāvāts literatūras un interneta resursu saraksts, kas noderēs dalībnieku pašmācībai un pašpilnveidei.

Pavisam kopā laika posmā no 2011. gada augusta līdz 2012. gada aprīlim komponentā piedāvātās programmas jeb 19 dažādus programmu variantus Latvijas reģionos un Rīgā ir apguvuši 1807 pedagogi.

Kursu dalībnieki ļoti pozitīvi novērtē iespēju mācīties savā reģionā, t.i., savas dzīves vietas tuvumā. Izglītības procesa vadības komponenta kursi notikuši: Daugavpilī, Jēkabpilī, Rēzeknē, Preiļos, Krāslavā, Alūksnē, Aizkrauklē, Valkā, Gulbenē, Valmierā, Smiltēnē, Madonā, Cēsīs, Limbažos, Liepājā, Ventspilī, Kuldīgā, Saldū, Talsos, Tukumā, Jelgavā, Dobelē, Bauskā, Jūrmalā un, protams, Rīgā.

Visās trīs komponenta programmās, kursus vada lektori, kuri paši ir arī praktiķi: gan skolu direktori, pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāji, metodiķi un pedagogi, kuri spēj dalīties ar ikdienas darba pieredzi, kā arī augstskolu mācībspēki. Projektā paredzēts, ka kursus vada divi lektori, kas savstarpēji var papildināt un atbalstīt viens otru mācību procesā. Kursu vadīšanu divatā, pozitīvi novērtē gan dalībnieki, gan paši lektori, jo katrs dod savu ieguldījumu saistībā ar savu personīgo pieredzi, kas ir ļoti būtiski tieši pieaugušo pedagoģijā.

No 2012. gada februāra projektā un līdz ar to arī Izglītības procesa vadības kompetenču komponentā, tiek piedāvāta iespēja izvēlēties apgūt vai nu visu programmu, vai arī no atsevišķiem moduļiem pašiem izveidot savu programmu vai apgūt kādu konkrētu vienu moduli.

Precīzu informāciju par programmām, to apguves iespējām un reģistrēties kursiem iespējams ESF projekta „Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība” e-vidē (<http://talakizglitiba.visc.gov.lv>).